

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи **Н. В. Михальченко**

28 серпня 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика навчання іноземної мови в початковій школі /
Methods of teaching a foreign language in primary school

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Миколаїв – 2024

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Білявська Тетяна Миколаївна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат філологічних наук

РЕЦЕНЗЕНТ: Дячук В.І., директор СЗОШ № 50 м. Миколаєва

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

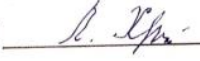
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 року

Завідувач кафедри С.І. Якименко

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) _____ (за потреби)

Програму погоджено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол № 1 від 27 серпня 2024 року

Голова навчально-методичної комісії Л. М. Хрящевська

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 11 від 28 серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради Н. В. Михальченко

Анотація

Програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання іноземної в початковій школі» складено відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 013 Початкова освіта. У програмі висвітлено обсяг навчального матеріалу із зазначеної дисципліни, необхідне навчально-методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Ключові слова: учитель початкової школи, іншомовна компетентність, сучасні педагогічні технології, нова українська школа.

Summary

The program of study of the normative educational discipline "Methods of teaching a foreign language in primary school" is made in accordance with the educational-professional program of the specialty 013 Primary education. The program covers the amount of educational material in this discipline, the necessary educational and methodological support, components and technology for assessing student achievement.

Key words: primary school teacher, foreign language competence, modern pedagogical technologies, new Ukrainian school.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання іноземної мови в початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: процес вивчення іноземної мови в початковій школі.

Міждисциплінарні зв'язки: іноземна мова, іноземна мова (за професійним спрямуванням), дидактика початкової освіти.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: розкрити сутність процесу навчання іноземної мови в початковій школі відповідно до державних стандартів; висвітлити сучасні наукові концепції, поняття, технології та методи навчання іноземної мови в початковій школі,.

Завдання курсу:

- забезпечити засвоєння теоретичних основ методики навчання іноземної мови в початковій школі;
- надати ґрунтовні знання щодо вимог шкільної програми, структури підручників;
- навчити визначати конкретні методи, прийоми та засоби навчання відповідно до навчального матеріалу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом.

ПРН 5. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 7. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН 10. Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

ПРН 12. Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН 14. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в

різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

ФК 3. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти.

ФК 5. Здатність застосовувати знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 180 годин / 6 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Методика навчання іноземної мови як наука

Тема 2. Нормативні документи щодо навчання іноземних мов в Україні

Тема 3. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземної мови

Тема 4. Урок як основна форма організації навчання з іноземної мови

Тема 5. Система методів та засобів навчання іноземної мови

Тема 6. Вправи щодо вивчення англійської мови в початковій школі

Тема 7. Формування мовної компетентності (фонетичний рівень)

Тема 8. Формування мовної компетентності (лексичний рівень)

Тема 9. Формування іншомовної компетентності (граматичний рівень)

Тема 10. Етапи формування граматичних навичок

Тема 11. Вивчення іншомовного матеріалу (письмо)

Тема 12. Вивчення іншомовного матеріалу (читання)

Тема 13. Формування іншомовної комунікативної компетентності (говоріння)

Тема 14. Вивчення іншомовного матеріалу в початковій школі (аудіювання)

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Методика навчання іноземної мови як педагогічна наука

Тема 1. Методика навчання іноземної мови як наука. Система навчання іноземної мови. Комунікативний підхід. Зміст навчання іноземної мови (за А.С. Гембарук).

Тема 2. Нормативні документи щодо навчання іноземних мов в Україні. Державний стандарт початкової освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта). Концепція «Нова українська школа». Програми з іноземних мов для початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Тема 3. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземної мови. Мова і мовлення. Види мовленнєвої діяльності. Говоріння та письмо – продуктивні види мовленнєвої діяльності. Аудіювання та читання – рецептивні види мовленнєвої діяльності

Кредит 2. Система планування навчального процесу з ІМ в початковій школі

Тема 4. Урок як основна форма організації навчання з іноземної мови. Типи та структура уроків іноземної мови. Вимоги до уроку іноземної мови.

Тема 5. Система методів та засобів навчання іноземної мови. Методи навчання ІМ в початковій школі. Прийоми навчання ІМ в початковій школі. Засоби навчання ІМ в початковій школі. Підручник як один із основних засобів навчання.

Тема 6. Вправи щодо вивчення англійської мови в початковій школі. Вправа. Структура вправи з іноземної мови (фази). Типи вправ для навчання іноземної мови.

Кредит 3. Формування іншомовної компетентності (фонетичний та лексичний рівні)

Тема 7. Формування мовної компетентності (фонетичний рівень)

Фонетична компетенція. Етапи формування фонетичної компетенції. Фонетичний мінімум. Вивчення звуків іноземної мови. Групи звуків за ознакою схожості/розбіжності (іноземної та рідної мов). Вимоги до вимови учнів. Засоби формування фонетичної компетенції. Контроль рівня сформованості фонетичної компетенції.

Вивчення особливостей інтонації іноземної мови.

Тема 8. Формування мовної компетентності (лексичний рівень)

Загальна характеристика іншомовної лексичної компетентності. Зміст навчання лексики. Лексичний мінімум у межах початкової школи. Етапи формування репродуктивних лексичних навичок. Активний та пасивний словниковий запас. Особливості процесу засвоєння лексичного матеріалу учнів початкової школи. Види вправ з лексики. Засоби формування лексичної компетенції. Контроль рівня сформованості лексичної компетентності.

Кредит 4. Формування іншомовної компетентності

Тема 9. Формування іншомовної компетентності (граматичний рівень)

Грамматична компетенція. Зміст навчання граматики. Мета формування граматичної компетенції учнів початкової школи. Грамматичний мінімум у межах початкової школи. Репродуктивні та рецептивні граматичні навички.

Тема 10. Етапи формування граматичних навичок. Методика ознайомлення учнів з граматичним матеріалом. Вправи з граматики. Типи та зміст вправ. Засоби формування граматичної компетенції. Контроль рівня сформованості граматичної компетенції учнів початкової школи.

Кредит 5. Вивчення іншомовного матеріалу

Тема 11. Вивчення іншомовного матеріалу (письмо)

Методика формування іншомовної компетентності на рівні письма. Психолінгвістичні механізми письма. Етапи формування компетентності у техніці письма. Вимоги до базового рівня володіння письмом. Вправи та завдання щодо формування компетентності у техніці письма. Засоби формування іншомовної компетентності на рівні письма. Зв'язок письма з іншими видами мовленнєвої діяльності. Контроль рівня сформованості іншомовної компетентності на рівні письма.

Тема 12. Вивчення іншомовного матеріалу (читання)

Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Навчання читання іноземною мовою: основні проблеми. Етапи формування іншомовної компетентності на рівні читання. Особливості текстів для читання на рівні початкової школи. Вправи та завдання для формування іншомовної компетентності на рівні читання. Засоби формування читацької компетенції. Контроль рівня сформованості іншомовної компетентності на рівні читання.

Кредит 6. Формування іншомовної комунікативної компетентності

Тема 13. Формування іншомовної комунікативної компетентності (говоріння)

Загальна характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності. Навчання діалогічного мовлення. Суть та характеристика діалогічного мовлення. Система вправ для навчання діалогічного мовлення. Суть і характеристика монологічного мовлення. Мовні особливості

монологічного мовлення. Етапи навчання монологічного мовлення. Система вправ для навчання монологічного мовлення.

Тема 14. Вивчення іншомовного матеріалу в початковій школі (аудіювання)

Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Етапи навчання аудіюванню. Система вправ щодо навчання аудіюванню. Засоби формування іншомовної компетенції (аудіювання). Контроль рівня сформованості іншомовної компетентності на рівні аудіювання.

3. Рекомендована література

Базова

1. Бабенко Т. В. Методика навчання англійської мови в початковій школі: навч. посіб. / Т. В. Бабенко; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. 2-е вид. Київ: Арістей, 2006. 220 с.
2. Гандзя І. В. Англійська мова. 1 клас . Х.: Вид. група «Основа», 2019. 152 с.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко , С. В. Тезікова та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. 328 с .
4. НУШ. Іноземні мови. 1–4 класи: типові освітні програми та методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу. 1-4 класи. К.: Вид-во «Світоч», 2019. 120 с.

Допоміжна

1. Глоба Л. Сучасні методи роботи з учнями на уроках іноземної мови в контексті європейських стандартів: проблеми переходу *Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»*. Харків, 2007. Т. 13, кн. 1 : Актуальні проблеми освіти. С. 96-105.
2. Глоба Л. Сучасні методи роботи з учнями на уроках іноземної мови в контексті європейських стандартів: проблеми переходу. *Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»*. Харків, 2007. Т. 13, кн. 1 : Актуальні проблеми освіти. С. 96–105.
3. Дуленчук У. Д. Специфіка контролю і оцінювання вмінь з читання. *Англійська мова та література*. 2015. № 25–26.
4. Єненкова О. М. Контрольні роботи (з письма) за підручником Карп'юк О. Д. «Англійська мова. 4 клас». *Англійська мова в початковій школі*. 2007. № 6. С. 6–9.
5. Єненкова О. М. Тексти для читання. Контрольні роботи для 4 класу за підручником О. Д. Карп'юк «Англійська мова, 4 клас». *Англійська мова в початковій школі*. 2008. № 2. С. 13–17.
6. Єненкова О. М. Тести для аудіювання для 3 класу. I семестр (за підручником Карп'юк О. Д. «Англійська мова. 3 клас»). *Англійська мова в початковій школі*. 2007. № 10. С. 9–13.
7. Момот О. В. Навчання англійської мови з 1 класу. *Англійська мова в початковій школі*. 2013. № 10. С. 42–47.
8. Назаренко Н. Особливості вивчення англійської мови першокласниками. *Початкова школа*. 2012. № 10. С. 2–4.

12. Інформаційні ресурси

1. Костікова І. І. Навчання іноземних мов молодших школярів: варіативність організаційних форм [Електронний ресурс]: монографія. Харків: вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. 228 с.
Режим доступу: <https://bit.ly/2RkHWnV> (дата звернення: 09.01.2019).
2. Кравчук Л. Проблеми навчання іноземної мови в початковій школі: інноваційний контекст [Електронний ресурс]. // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Педагогіка. Тернопіль, 2009. № 4. С. 101–105.

Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2009_4_22 (дата звернення: 10.01.2019).

3. Кушніров М. О. Сучасні підходи до навчання іноземної мови: орієнтація на цінності особистісного розвитку й гуманізму // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: наук. журн. / Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми, 2014. № 8. С. 348–356.

Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_8_46 (дата звернення: 10.01.2019). Назва з екрана.

4. Паршикова О. О. Послідовність засвоєння іноземної мови молодшими школярами як одна із передумов визначення змісту іншомовної освіти учнів початкової школи [Електронний ресурс] / *Наукові записки* / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; упоряд. Л. Л. Макаренко. Київ, 2015. Вип. 126. С. 125–131. Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10810> (дата звернення: 10.01.2019). Назва з екрана

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.